

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: عثمان حیدری

۰۲ اپریل ۲۰۲۵

رقابت ژئوپولیتیک در کانال پانامه: تقابل چین و امریکا بر سر زیرساخت‌های ستراتیژیک

کانال پانامه همواره به‌عنوان یکی از مهم‌ترین شریان‌های تجاری جهان شناخته شده است. این گذرگاه ستراتیژیک، که اقیانوس‌های اطلس و آرام را به هم متصل می‌کند، تأثیری مستقیم بر تجارت بین‌المللی دارد. اخیراً، تلاش شرکت سرمایه‌گذاری امریکائی بلک‌راک برای خرید یک بندر کلیدی در این منطقه از یک مالک هانگ‌کانگی، و واکنش‌های چین، بار دیگر اهمیت ژئوپولیتیک این منطقه را برجسته کرده است.

کانال پانامه با جابه‌جایی بیش از ۵ درصد از تجارت بحری جهان، یک نقطه ستراتیژیک حیاتی محسوب می‌شود. هرگونه تغییر در مدیریت بنادر اطراف آن می‌تواند تأثیراتی گسترده بر زنجیره تأمین جهانی و توازن قدرت در منطقه داشته باشد. در سال‌های اخیر، چین سرمایه‌گذاری‌های گسترده‌ای در زیرساخت‌های امریکائی لاتین انجام داده و حضور اقتصادی و نفوذ سیاسی خود را در این قاره افزایش داده است.

بلک‌راک یکی از بزرگترین شرکت‌های سرمایه‌گذاری در جهان است که دارائی‌هایی بالغ بر ۱۰ تریلیون دلار را مدیریت می‌کند. این شرکت نه‌تنها در بخش‌های اقتصادی بلکه در سیاست‌های ژئوپولیتیک امریکا نیز نقش دارد. بلک‌راک به دلیل روابط نزدیک با وزارت خارجه امریکا، پنتاگون، و فدرال رزرو، اغلب به‌عنوان ابزاری برای گسترش سلطه مالی امریکا بر زیرساخت‌های کلیدی جهان شناخته می‌شود. تلاش این شرکت برای تصاحب بندر پانامه در واقع بخشی از یک ستراتیژی بزرگ‌تر برای افزایش کنترل ایالات متحده بر شریان‌های تجاری مهم است.

در حالی که برخی گزارش‌ها حاکی از آن بود که چین مستقیماً این معامله را متوقف کرده است، شواهد نشان می‌دهد که این واگذاری تحت فشارهای امریکا و تصمیمات تجاری شرکت هانگ‌کانگی صورت گرفته است. با این حال، چین از

این روند ناخشنود است و رسانه‌های نزدیک به دولت بیجینگ این اقدام را بشدت مورد انتقاد قرار داده‌اند. در واقع، این موضوع نشان‌دهنده رقابت روزافزون بیجینگ و واشنگتن برای کنترل زیرساخت‌های ستراتیژیک در سراسر جهان است.

واشنگتن بارها اعلام کرده است که حضور چین در پانامه می‌تواند امنیت ملی ایالات متحده را به خطر اندازد. مقامات امریکائی مدعی‌اند که چین ممکن است با جاسازی فناوری‌های نظارتی در بنادر پانامه، تحرکات تجاری و نظامی امریکا را رصد کند. این نگرانی‌ها تنها به پانامه محدود نمی‌شود، بلکه در سراسر امریکای لاتین، واشنگتن به دنبال مقابله با افزایش نفوذ چین است.

چین در دو دهه اخیر با اجرای پروژه‌های بزرگ زیرساختی، سرمایه‌گذاری‌های کلان و گسترش روابط تجاری، نفوذ خود را در امریکای لاتین افزایش داده است. از جمله سرمایه‌گذاری‌های مهم چین می‌توان به ساخت بندر بزرگ چانکای در پرو اشاره کرد، که یکی از پیشرفته‌ترین بنادر این منطقه محسوب می‌شود. این بندر به چین اجازه می‌دهد تا ارتباطات تجاری خود را با امریکای لاتین، به‌ویژه در زمینه صادرات مواد معدنی و کالاهای اساسی، تقویت کند.

در مقابل، ایالات متحده با ابزارهایی همچون تحریم، فشارهای دیپلماتیک و خرید دارائی‌های کلیدی توسط شرکت‌های وابسته به خود، سعی در کاهش نفوذ چین دارد. خرید بندر پانامه توسط بلک‌راک می‌تواند بخشی از تلاش‌های امریکا برای بازپس‌گیری کنترل این منطقه از دست بیجینگ تلقی شود. در همین راستا، واشنگتن از تحریم‌های شدید علیه ونزوئلا و همچنین فشارهای اقتصادی بر کوبا استفاده کرده است تا جریان نفت و تجارت در این منطقه را تحت کنترل خود درآورد. چنین اقداماتی می‌تواند نهایتاً اقتصاد کشورهای هدف را بشدت تضعیف کند، بلکه تأمین انرژی و تجارت چین را نیز تحت تأثیر قرار دهد.

جلوگیری از نفوذ چین در کانال پانامه از سوی امریکا نشان می‌دهد که واشنگتن همچنان به دنبال حفظ سلطه خود بر زیرساخت‌های کلیدی جهان است. با این حال، واکنش چین و افزایش مقاومت کشورهای مستقل در برابر فشارهای امریکا نشان‌دهنده تغییری بنیادین در نظم جهانی است. بسیاری از تحلیل‌گران معتقدند که جهان به سمت یک نظم چندقطبی حرکت می‌کند، جایی که دیگر امریکا تنها قدرت تعیین‌کننده نخواهد بود.

گرچه چین به‌طور مستقیم مانع خرید بندر پانامه توسط بلک‌راک نشده است، اما اهمیت این رویداد فراتر از یک معامله تجاری است. این رخداد نشانه‌ای از رقابت ژئوپلیتیک گسترده‌تر میان دو قدرت بزرگ اقتصادی جهان بر سر زیرساخت‌های حیاتی است. این رقابت نه تنها آینده کانال پانامه، بلکه مسیر کلی اقتصاد و سیاست جهانی را نیز شکل خواهد داد.

در این میان، کشورهایی که در مسیر این درگیری قرار دارند، ناچارند با دقت و هوشیاری عمل کنند تا از تبدیل شدن به مهره‌های بازی قدرت‌های بزرگ جلوگیری کنند. جهان در حال ورود به دوران جدیدی از رقابت‌های ژئوپلیتیک است که در آن کنترل زیرساخت‌های ستراتیژیک، همچون کانال پانامه، نقش کلیدی در تعیین توازن قدرت جهانی خواهد داشت.